

Havaintoja sote-mietinnöistä

23.11.2018

Havaintoja järjestämislakiin ja maakuntalakiin liittyvästä mietintöluonnoksesta, HE 15/2017 vp

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen maakunnassa, 8§

- Valiokunta pitää tärkeänä, ettei kansalaisjärjestöjen työ ja vapaaehtoistoiminnan keskeinen rooli kansalaisten arjessa heikkene uudistuksessa.
- Valiokunta pitää välttämätöntä, että järjestötoiminnan tukemista voidaan jatkaa niin kuntien kuin maakuntien toimesta myös uudistuksen jälkeen ja ehdottaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevaan lakiehdotukseen maakunnille tätä koskevaa velvoitetta.
- Muutosvaiheessa on valiokunnan näkemyksen mukaan tarpeen huolehtia siitä, ettei avustamiseen synny katkoksia. Valiokunta pitää tärkeänä, että sekä maakunnat että kunnat tukevat osaltaan järjestöjen toimintaa myös avustuksina.
- Pykälämuutos: ” Maakunnan on toimittava yhteistyössä alueen kuntien kanssa ja tuettava niitä asiantuntemuksellaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä. Lisäksi maakunnan on tehtävä yhteistyötä muiden maakunnassa toimivien julkisten toimijoiden sekä yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Maakunnan on myös osaltaan tuettava sosiaali- ja terveysalan järjestöjen toimintaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi”.
- **SOSTE:** Järjestöjen ääntä on kuultu todella hyvin. Järjestöt (ml. SOSTE) ovat voimallisesti ajaneet maakuntien yhteistyövelvoitetta sote-järjestöjen kanssa sekä korostaneet (maakuntien) sote-järjestöjen avustamisen mahdollisuutta. Nyt nämä asiat on nostettu lain tasolle, hyvä.

-Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalue, 10§

- Pykälää on tarkennettu siten, että yhteistyöalueiden on oltava maantieteellisesti yhtenäisiä sekä alueen väestön palvelujen järjestämisen, tuottamisen, potilasturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta toiminnallisia kokonaisuuksia.
- Valiokunta nostaa esiin, että pykälämuutos tarkoittaa mm. sitä, että yhteistyöalueisiin kuuluvien maakuntien on sijaittava maantieteellisesti siten, että niillä on yhteistä maakuntarajaa. Tämä on yksi osa asetuksenantovaltuutuksesta.
- Valiokunta ehdottaa, että tämän lisäksi asetuksenantovaltuuteen sisällytetään edellytys siitä, että alueiden tulee olla toiminnallisia kokonaisuuksia. Toiminnallisuus liittyy sekä palvelujen järjestämisen että tuottamisen toteuttamiseen.
- Valiokunta pitää tärkeänä, että tässä yhteydessä huomioidaan myös potilasturvallisuus sekä palvelujen saavutettavuus. Tämä on osa yhteistyöalueiden toiminnallisuutta.
- Valiokunnan mukaan yhteistyöalueiden muodostamisessa on merkityksellistä mm. se, että alueiden väestöpohja on riittävä sellaisten kapeaa erityisosaamista vaativien palvelujen toteuttamiseen, joissa palveluja kootaan järjestämislain 11 § 1 ja 2 momentin mukaisesti tiettyjen maakuntien järjestämisvastuulle. Tämä liittyy erityisesti potilasturvallisuuden toteuttamiseen. Samalla valiokunta nostaa esiin, että yhteistyöalueita muodostettaessa arvioidaan myös sitä, kuinka

keskitetyistä palveluista etäämmällä sijaitsevien maakuntien asukkaiden kuluyhteydet palveluihin on toteutettu mahdollisissa aluevaihtoehdoissa.

- **SOSTE:**

- Tarkennus on hyvä. Tarkennettu muoto ei avaa mahdollisuutta siihen, että perustettaisiin erillisiä yhteistyöalueita eri kielivähemmistöille, mikä voisi johtaa myös haitallisiin seurauksiin järjestöjen osalta.
- SOSTE on ehdottanut, että pykälää täydennettäisiin siten, että maakunnat tekisivät yhteistyötä ruotsinkielisten, saamelaisten sekä viittomakielisten sosiaali- ja terveydenpalveluiden osalta. Maakuntien päätettäväksi jäisi miten tätä yhteistyötä toteutetaan. Tähän lisättäisiin myös, että valittu maakunta hoitaa yhteistyösopimukseen liittyviä hallintotehtäviä ruotsinkielisten ja viittomakielisen väestön osalta. Lapin maakunta hoitaisi näitä tehtäviä saamelaisten osalta. Nämä esitykset eivät menneet läpi. Tämä olisi ollut hyvä mahdollisuus vahvistaa kielivähemmistöjen pääsyä sosiaali- ja terveyspalveluihin omalla äidinkielellään ilman, että muodostettaisiin pysyviä rakenteellisia erityisratkaisuja. Samalla olisi ollut mahdollisuus vahvistaa järjestöpohjaista palvelutuotantoa sekä järjestöjen erityisosaamisen käyttöä niin yhteistyöalueilla kuin maakunnissa.

-Palvelujen kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, 11§

- Pykälää on tarkennettu siten, että suurempiin kokonaisuuksiin koottavista palveluista ja palveluntuottajien määräytymisestä säädetään tarkemmin sosiaalihuoltolain 33 a §:ssä ja terveydenhuoltolain 45 §:ssä.
- **SOSTE:** Selventävä ja hyvä tarkennus.

-Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistoiminta maakunnassa, 35§

- Pykälään on lisätty, että sosiaali- ja terveydenhuollon osaamistarpeen arviointia ja ammatillisten osaamisen kehittämistä on tehtävä myös ammattikorkeakoulujen ja toisten asteen oppilaitosten kanssa.
- **SOSTE:**
 - SOSTE on esittänyt, että kehittämistoiminnan pykälään lisätään, että Uudenmaan maakunta vastaisi kehittämisestä sekä koordinoinnin ja yhteensovituksen tukemisesta ruotsinkielisten ja viittomakielisten osalta. Lapin maakunta vastaisi kehittämisestä sekä koordinoinnin ja yhteensovituksen tukemisesta saamelaisten osalta.
 - SOSTE on esittänyt, että kehittämistoimintaa täydennetään niin, että toimintaa toteuttaa viittomakielisten, saamelaisten sekä ruotsinkielisten sosiaali- ja terveyspalveluiden kansallinen tuki-, resurssi- ja kehittämiskeskukset. Nykyistä palvelutuotantoa ja asiantuntemusta tulee vahvistaa, yhteensovittaa, koordinoida ja kehittää palveluntuottajatahosta riippumatta.
 - Järjestöille on annettu keskeinen asema kehittämistoiminnassa.

- Vaalikelpoisuus maakuntavaltuustoon, 61§

- Vaalikelpoinen maakuntavaltuustoon ei ole: 4) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa maakunnan liikelaitoksessa tai sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tai muita maakunnan järjestämistä vastuulle kuuluvia palveluja tuottavassa yhteisössä tai säätiössä.

- Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu henkilö on kuitenkin vaalikelpoinen, jos hän yhteisön palvelutuotannon laajuuden perusteella rinnastuu asemaltaan ammatinharjoittajaan tai kyseessä on yksittäinen palvelu tehtävä. (Uusi 2 mom.)
- Maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvaa yksittäistä palvelua tuottavan yhdistyksen johdon ja hallituksen jäsenten ei katsota olevan sellaisessa johtavassa asemassa, että he olisivat vaalikelvottomia maakuntavaltuustoon. Tällöin edellytyksenä on, ettei yhdistyksen palvelutuotanto kata laajempaa maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvaa palvelukokonaisuutta, vaan yhdistys tarjoaa esimerkiksi ostopalveluna yksittäistä terapia-, lastensuojelu- tai kotipalvelua.
- **SOSTE:** Kiinnostanee järjestöjohtoa

Havaintoja valinnanvapausmietinnöstä HE 16/2018 vp

Yksityiskohtaisemmin tärkeimpiä huomioita, pykäläjärjestyksessä

- **Asiakassuunnitelma, 5§**

- Asiakassuunnitelma sisältää yhteenvedon asiakkaalle annettavista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista ja erikseen säädetyistä asiakkaalle laadituista sosiaali- ja terveydenhuollon suunnitelmista sekä sellaiset palvelun tuottamista koskevat tiedot, jotka ovat palvelun toteuttamisen kannalta välttämättömiä.
- Poistetaan säännös, jonka mukaan palveluntuottajilla olisi ollut velvollisuus toteuttaa asiakkaan palvelut asiakassuunnitelman mukaisesti. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta uusi 5 momentti, jonka mukaan asiakassuunnitelma ei luo asiakkaalle oikeutta palveluihin.
- Suunnitelmat eivät ole asiakkaalle oikeutta luovia valituskelpoisia hallintopäätöksiä. Asiakkaan oikeus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin ja oikeus saada sosiaalipalvelun antamista koskeva päätös määräytyy sen mukaan, kuin niistä erikseen muualla lainsäädännössä säädetään. (Uusi 5 mom.) Säännös vastaa voimassa olevaa oikeustilaa eri laeissa säädettyjen sosiaali- ja terveydenhuollon suunnitelmien oikeudellisesta luonteesta.
- Pykälää on tarkennettu siten, että asiakassuunnitelma laaditaan laaja-alaisesti yhteensovitettuja palveluja tarvitseville asiakkaille.
- Suunnitelman vastuussa oleva harkitsee, milloin suunnitelman tekeminen on tarpeellista. Jos asiakkaan tilanne mutkistuu, taudit pahenevat ja mukaan tulee esimerkiksi sosiaalihuollon palveluiden tarvetta, asiakas siirtyy maakunnan liikelaitoksen asiakkaaksi ja sinne siirtyy vastuu myös asiakassuunnitelman osuuden laadinnasta näiden palveluiden osalta.

SOSTE:

- Pykälämuotoilu on nyt aiempaa esitystä selkeämpi. Pykälästä käy selvästi ilmi, että valinnanvapauslain mukainen asiakassuunnitelma on asiakkaan, maakunnan liikelaitoksen ja muiden palveluntuottajien välisen yhteistyön sekä palvelujen yhteensovittamisen ja suunnittelun väline.
- Valinnanvapauslainmukainen asiakassuunnitelma ei luo asiakkaalle oikeutta palveluihin vaan nämä oikeudet tulevat substanssilaeista. Tämä on nyt selkeästi tuotu esille.
- On kuitenkin riski, että valinnanvapauslain mukaisten asiakassuunnitelmien tekeminen rajataan liian suppealle kohderyhmälle. Huoli nousee valinnanvapauslain 5§:n perustelujen

ja järjestämislain 13§:n 1 momentin perustelujen eroavaisuudesta ja mahdollisesta ristiriidasta:

- Valinnanvapauslain 5§:n perusteluissa todetaan, että tämän lain mukainen asiakassuunnitelma laaditaan asiakkaille, jotka tarvitsevat useita terveyden- ja /tai sosiaalihuollon palveluja ja joiden osalta on tarpeen, että palvelut yhteensovitetaan tarkoituksenmukaisesti. Pykälän perusteluissa todetaan edelleen, että tämän lain mukainen asiakassuunnitelma on useimmiten tarpeen laatia, kun asiakkaalla on useampi kuin yksi substanssilakien mukaan laadittu suunnitelma. Tältä pohjalta näyttäisi tarkoitetun, että yhteensovittamista tarvittaisiin ja asiakassuunnitelma laadittaisiin pääsääntöisesti aina, kun asiakkaalla olisi enemmän kuin yksi substanssilakien mukainen suunnitelma.
- Valinnanvapauslain 5§:ssä kuitenkin viitataan laaja-alaisesti yhteen sovitettuja palveluja tarvitsevien ihmisten tunnistamisen osalta järjestämislain 13§:n 1 momenttiin. Järjestämislain 13§:n 1 momentin perusteluissa todetaan, että maakunnan on huolehdittava laaja-alaisesti yhteen sovitettuja palveluja tarvitsevien asiakasryhmien ja asiakkaiden tunnistamisesta, palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien kuvaamisesta sekä asiakasta koskevan tiedon hyödyntämisestä eri tuottajien välillä. Perustelujen mukaan runsaasti erilaisia palveluja tarvitsevia asiakkaita on arviolta 3-10 prosenttia maakunnan asukkaista. Heidän ongelmansa ovat jo vakavia ja erilaisten kalliiden korjaavien palvelujen tarve suuri. Näitä vakavia ongelmia edeltäviin lievempiin ongelmiin (20-30 prosentilla väestöstä) käytetään myös runsaasti palveluja. Tähänkään prosenttimäärään eivät kuitenkaan välttämättä sisälly kaikki ihmiset, joilla on yhtä useampi substanssilakien mukainen suunnitelma. On epäselvää, kenelle vv-lain mukainen asiakassuunnitelma lopulta pitää tehdä. Mikäli kokoavaa suunnitelma ei tehdä, vaarantaa se palvelujen integraation toteutumisen käytännössä. Selvintä olisi, että valinnanvapauslain 5§:n 3 momentin perusteluteksti muotoiltaisii seuraavasti: ”Tämän lain mukainen asiakassuunnitelma on ~~useimmiten~~ tarpeen laatia, kun asiakkaalla on useampi kuin yksi substanssilakien mukaan laadittu suunnitelma”.
- Lisäksi maakunta voisi edellyttää tuottajia koskevissa ehdoissaan, että jos tuottaja aikoo poiketa valinnanvapauslain mukaisen asiakassuunnitelman noudattamisesta, olisi tuottajan perusteltava päätös sekä asiakkaalle että maakunnalle.
- Uudistuvassa asiakas- ja potilaslaissa substanssilakeihin perustuvien suunnitelmien tekemistä ja valvomista on vahvistettava.

- **Suoran valinnan palvelut, 18§**

- SOSTE esitti lausunnossaan, että suoran valinnan palveluihin (18§, suoran valinnan palvelut, 1 momentti) lisätään kohta 8: ”päihde- ja mielenterveystyön, vanhustyön, lastensuojelun sekä vammaispalvelujen neuvonta ja ohjaus”.
- Tavoitteena oli nykyistä esitystä vahvempi sosiaalihuollon asema sote-keskuksissa. Toisin sanoen, yleisen neuvonnan lisäksi olisi ollut myös erityisalakohtaista neuvontaa.
- SOSTEn esitys ei mennyt läpi.

- **Asiakassetelipalvelut, 24§, 1 momentti 1 kohta (sosiaalinen kuntoutus):**

- Sosiaalinen kuntoutus on edelleen tarjottavien asiakassetelipalvelujen luettelossa, monien järjestöjen esittämästä kriittistä huolimatta.
- Järjestöt ovat olleet ja ovat keskeisiä sosiaalisen kuntoutuksen toteuttajia. Yleisimpiä kohderyhmiä ovat esim. mielenterveyskuntoutujat, päihdeongelmaiset, maahanmuuttajataustaiset henkilöt, vankilasta vapautuvat ja erityistukea tarvitsevat ikääntyvät.

- Järjestöjen yhteistyökumppanina ovat olleet kunnat ja suurimpana rahoittajana STEA. Esim. vuonna 2018 STEA avusti oman luokittelunsa mukaan sosiaalisesti kuntoutukseksi määriteltyä järjestöjen yleishyödyllistä toimintaa yhteensä 142 miljoonalla eurolla. Avustuskohteita Suomessa oli 950 kpl.
 - Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mukaan maakunnan on tarkoituksenmukaista kartoittaa esimerkiksi alueellaan olevaa järjestötoimintaa, ennen kuin se tekee päätöksen lain 24§:n mukaisesti palvelujen tarkemmasta sisällöstä.
 - Lisäksi perusteluissa todetaan, että maakunta voi hallintopäätöksellään muun muassa määritellä, että maakunnassa esimerkiksi järjestöjen veikkausvoittovaroilla ylläpitämä klubitalo-toiminta ei ole sosiaalihuoltolain 17 §:n mukaisen sosiaalisen kuntoutuksen osa. Valiokunta toteaa kuitenkin, ettei järjestöjen eikä palveluntuottajien näkökulmasta ole toivottavaa, että maakuntien ratkaisut sosiaalisen kuntoutuksen palvelujen sisällöstä poikkeavat maakunnittain kovasti toisistaan
 - **SOSTE:**
 - Sosiaalisen kuntoutuksen määrittelemisen vaatii tarkennusta ennen valinnanvapauslainsäädännön voimaantuloa.
 - Yleishyödyllinen, järjestölähtöinen sosiaalinen kuntoutus tulee pystyä erottamaan valinnanvapauden piirissä olevista asiakassetelipalveluista:
 - Jos näin ei tehdä, on riskinä, että maakunnat asukkaineen menettävät huomattavan osan järjestöjen yleishyödyllisistä avustuksista ja toiminnoista ja tämä lisää huomattavasti maakuntien kustannuksia.
 - Huoli myös niistä sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaista, joiden toimintakyky on rajallinen – jäävätkö ilman palveluita, jos järjestöjen toiminta markkinaehtoistamisen seurauksena pahimmillaan loppuu?
 - SOSTE esittää, että maakunnat ottaessaan asiakassetelin käyttöön, tarkentavat hallintopäätöksessään, mitkä sosiaalisen kuntoutuksen osat tuotetaan markkinaehtoisesti ja missä palveluissa voidaan edelleen käyttää järjestöjen STEA-rahoitteisia palveluita.
- **Asiakassetelipalvelut, 24§, 6 momentti (arvo)**
- Pykälän 6 momentissa olevaa säännöstä asiakassetelin arvon määräytymisestä ehdotetaan täsmennettäväksi perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla siten, että hallituksen esityksen perustelut asiakassetelin arvon määräytymisestä nostetaan säännösten tasolle.
 - Momentin mukaan ”Asiakassetelin arvon on oltava sellainen, että asiakkaalla on tosiasiallinen mahdollisuus saada sillä lainsäädännön vaatimusten mukaisesti se palvelu, joka asiakassetelillä on tarkoitettu maksettavaksi. Asiakassetelin arvo ei voi kuitenkaan ylittää maakunnan liikelaitoksen oman tuotannon kustannuksia, jollei siihen ole asiakkaan tarvitsemaan palveluun perustuvaa erityistä syytä.
 - **SOSTE:** Tämä on oikein hyvä tarkennus.
- **Palvelutarpeen arviointi ja menettely asiakasseteliä annettaessa, §25**
- Jos asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin perusteella täyttyvät edellytykset maakunnan 24 §:ssä tarkoitetulla tavalla käyttöön ottaman asiakassetelin saamiselle, asiakkaalle on tarjottava palveluun asiakasseteli.
 - Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta lisättäväksi kohta, jonka mukaan: ”Maakunnan liikelaitoksen on tehtävä kirjallinen päätös siitä, tuotetaanko palvelu asiakassetelin perusteella, sekä asiakassetelin arvosta”.

- **Myös SOSTE on vaatinut tätä.** Oikeussuojan kannalta tärkeä kohta. Se avaa valitusmahdollisuuden siitä, jos asiakas ei saa seteliä, vaikka on oikeutettu palveluun, johon maakunnan on 25§:n mukaan tarjottava asiakasseteli.
- **Palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelma maakunnan liikelaitoksessa, 34§**
 - Palvelutarpeen arvioinnin sitovuutta ehdotetaan 82§:ssä muutettavaksi siten, että säännöksestä poistetaan maininta, jonka mukaan maakunnan liikelaitoksen tekemä palvelutarpeen arviointi olisi suoran valinnan palveluntuottajaa sitova.
 - Virke, joka ehdotetaan otettavaksi pois: ”Suoran valinnan palveluntuottajan on järjestämislain 23 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyllä tavalla toteutettava asiakkaan palvelut tuottamiensa palvelujen osalta asiakassuunnitelman mukaisesti”.
 - Perusteluina se, että koska asiakassuunnitelma ei ole palveluntuottajaa oikeudellisesti sitova, pykälän 3 momentista ehdotetaan poistettavaksi virke, jonka perusteella palveluntuottajan olisi toteutettava palvelut asiakassuunnitelman mukaisesti.
 - **Suoran valinnan palveluntuottajia koskevat vaatimukset, 39§**
 - Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että 18 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetun laillistetun sosiaalihuollon ammattihenkilön antaman sosiaalihuollon ohjauksen ja neuvonnan toteuttamiseksi ei ole välttämätöntä palkata palvelussuhteessa olevaa henkilöä.
 - Tehtävä olisi kuitenkin toteutettava siten, että turvataan sosiaalihuollon ohjauksen ja neuvonnan jatkuva saatavuus ja tehtävän edellyttämä palveluja yhteen sovittava työskentelytapa sosiaali- ja terveyskeskuksen toiminnassa.
 - Säännöksessä ei edellytetä sosiaalihuollon laillistetun ammattihenkilön jatkuvaa läsnäoloa sosiaali- ja terveyskeskuksessa. Valiokunnan käsityksen mukaan ohjauksen ja neuvonnan jatkuvaa saatavuutta ei ole mahdollista toteuttaa esimerkiksi siten, että sosiaalihuollon ammattihenkilö on vain kutsuttaessa paikalla.
 - **SOSTE:**
 - SOSTEn ajama esitys.
 - Avaa mahdollisuuksia järjestöomisteisille konsulttipalveluille.
 - On tärkeää, että sosiaalihuollon ammattihenkilö ei ole vain kutsuttaessa paikalla, kuten perusteluissa todetaan. Miten tämä ratkaistaan, jos ei kuitenkaan vaadita jatkuvaa läsnäoloa?
 - **Asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin perusteella annettavien palvelujen kieli, 41§**
 - Esitetään, että ”mahdollisuuksien mukaan” poistetaan: Maakunnan on ~~mahdollisuuksien mukaan~~ huolehdittava siitä, että asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin perusteella annettavia palveluja on saatavilla maakunnan alueella maakunnan kielillä siten, että asiakkaan valinnanvapaus mainituissa palveluissa toteutuu.
 - SOSTEn kanta ja se toteutui.

- **Maakunnan asettamat ehdot palveluntuottajille, 42§**
 - Kielellisten oikeuksien turvaaminen rinnastuu perustuslakivaliokunnan mielestä säännöksessä lueteltujen ehtojen sisältöön. Sen vuoksi kielellisten oikeuksien turvaaminen ehdotetaan lisättäväksi pykälän 1 momenttiin mahdollisten ehtojen kohteeksi.
 - Pykälän 2 momenttia ehdotetaan lisäksi tarkennettavaksi perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta siten, että maakunnan asettamat ehdot koskevat myös palveluntuottajien käyttämiä alihankkijoita.
 - **SOSTE:**
 - Muodostuuko tästä ongelma pienten tuottajien tai itsenäisten ammatinharjoittajien näkökulmasta?
 - Maakunta voisi periaatteessa asettaa (päävastuullisille) palveluntuottajille omia ehtoja ja alihankkijoille omia ehtoja.

- **Suoran valinnan palveluntuottajan velvollisuudet, 55§, 3 momentti**
 - Pykälän mukaan suoran valinnan palveluntuottajan on tehtävä toiminta-alueellaan yhteistyötä maakunnan ja kuntien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi maakunnan kanssa tekemässään sopimuksessa määritellyllä tavalla.
 - **SOSTE** esitti, että suoran valinnan palveluntuottajan olisi tehtävä yhteistyötä myös yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa, mutta tämä ei mennyt läpi.

Laki maakuntien rahoituksesta

- **Valtion rahoituksen taso, 6§ - 8§**
- Lain tarkoituksena on myöntää maakuntien järjestämisvastuulle kuuluvien tehtävien kustannusten kattamiseen tämän lain nojalla.
- Esitetään lievennyksiä rahoituksen saamiseen: ”Jos rahoituksen taso muutoin vaarantaisi riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamisen useammassa kuin seitsemässä maakunnassa tai maakunnissa, joiden asukasmäärä on yhteensä enemmän kuin 40 prosenttia koko maan asukasmäärästä, tasoa on korotettava sillä määrällä, joka on tarpeen riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi sen jälkeen, kun on otettu huomioon maakunnan edellytykset varautua muiden lakisääteisten velvoitteidensa hoitamiseen. Korotus otetaan huomioon 3 luvun laskennallisten kustannusten perusteiden tarkistamisessa. Muissa tilanteissa, joissa rahoituksen taso muutoin vaarantaisi riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamisen, maakunnan rahoituksen korottamiseen sovelletaan 7 §:ää” (=maakunnan lisärahoitus).
- Maakunnilla on myös mahdollisuus lisärahoitukseen (7§, rahoitus myönnetään valtion talousarvioon otettavasta määrärahasta)
- Lisäksi maakunnalle voidaan myöntää valtionavustusta valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti.
- **SOSTE:** Nämä ilman muuta hyviä täsmennyksiä palveluiden turvaamiseksi.

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta

Sosiaali- ja terveysvaliokunta otti sote-mietinnössään kantaa (järjestämislaki / maakuntalaki) indikaattoriasiaan. Sivulla 70 todetaan, että: ”Maakuntien ja kuntien valtionosuuksissa on syytä ottaa

huomioon alan järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö esimerkiksi sisällyttämällä yhteistyö sote-järjestöjen kanssa liikuntajärjestöjen tavoin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen indikaattoreihin.”

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin määrittää kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa kuvaavien indikaattoreiden sekä toiminnan tulosta kuvaavien indikaattoreiden perusteella. Indikaattoreista sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen määräytymisperusteista ja laskennasta sekä laskennassa käytettävistä tilastotiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

- Järjestöjen kanta huomioitu. SOSTE esitti tätä asiaa ensimmäisen kerran jo järjestämislakiluonnoksesta antamassaan lausunnossa 1.11.2016 ja kantaa on toistettu sen jälkeen.
- Myös selvityshenkilö Tuija Brax esitti selvityksessään kyseisen tarkennusesityksen sekä maakuntien että kuntien hyte-indikaattorien osalta.
- On edelleen pidettävä huolta siitä, että asetusta valmisteltaessa ministeriö huomioi tämän hyte-indikaattoreihin esitetyn tarkennusehdotuksen ja sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan asiaan ottaman myönteisen kannan.